

**III етап
XVII Всеукраїнської олімпіади з економіки
10 клас**

ТЕСТИ

Визначте єдино правильну відповідь

Рівень 1. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал

1. Яка рівновага економічної системи називається стійкою ?

- а) коли економіка має стійкі темпи зростання;
- б) коли державний бюджет протягом декількох років не має дефіциту;
- в) якщо економіка, що виведена зі стану рівноваги, сама в нього повертається;
- г) якщо немає інфляції і безробіття.

2. Яка з перерахованих операцій відображається як інвестиція в системі національних рахунків:

- а) ви купуєте 100 акцій фірми "Епл Макінтош";
- б) ви купуєте комп'ютери фірми "Епл Макінтош";
- в) фірма "Епл Макінтош" збільшує запаси непроданих комп'ютерів;
- г) ви купуєте старовинну кам'яницю по сусідству з фірмовим магазином "Епл Макінтош".

3. Припустимо, що фірма діє в умовах досконалої конкуренції. Тоді в точці короткострокової рівноваги:

- а) ціна товару (P) є рівною граничним витратам (MC) його виробництва;
- б) ціна товару (P) є рівною середнім витратам (ATC) його виробництва;
- в) ціна товару є рівною його граничній корисності;
- г) вірним є а) і б).

4. Для яких категорій праці коефіцієнт перехресної еластичності може бути негативним ?

- а) окуліст, стоматолог;
- б) закрійник, швець;
- в) муляр, слюсар;
- г) водій вантажного транспорту, водій пасажирського транспорту.

5. На ринку олігополії фірми, що об'єдналися в картель, прийняли рішення про підвищення ціни товару на 20 %. Як ця міра відобразиться на загальному виторгу фірм, що входять в картель ?

- а) виторг підвищиться, якщо попит нееластичний за ціною і понизиться, якщо попит еластичний за ціною;
- б) виторг понизиться, якщо попит нееластичний за ціною і підвищиться, якщо попит еластичний за ціною;
- в) виторг підвищиться незалежно від еластичності попиту;
- г) виторг понизиться незалежно від еластичності попиту.

6. Виробничі можливості певної країни представлені у вигляді таблиці:

Інвестиційні товари	8	6	4	2	0
Споживчі товари	0	6	9	11	14

Для того, щоб дана економіка могла виробити 4 одиниці інвестиційних товарів і 14 одиниць споживчих товарів, необхідно:

- а) досягнути повної зайнятості ресурсів;
- б) використати ресурси більш ефективно, ніж зараз показують дані таблиці;
- в) розподілити наявні ресурси більш ефективно серед альтернативних способів виробництва;
- г) досягнути економічного зростання.

7. Індивід споживає 2-і одиниці певного блага. Гранична корисність 2-ї одиниці є рівна 5. Ми можемо сказати про загальну величину корисності блага, що:

- а) вона є рівною 5;
- б) вона є рівною 10;
- в) вона є більшою за 10;
- г) нічого не знаємо про неї навіть приблизно, оскільки відсутня інформація про граничну корисність першої одиниці даного блага.

8. Фірма виробляє і продає два товари — А і Б. Товар А має багато замінників; Б займає значну частку у витратах споживачів. Збільшення ціни на кожен товар призведе до:

- а) збільшенню виторгу від продажу товару А і скороченню виторгу від продажу товару Б.
- б) збільшенню виторгу від продажу товару А і товару Б.
- в) скороченню виторгу від продажу товару А і збільшенню виторгу від продажу товару Б.
- г) скороченню виторгу від продажу товару А і товару Б.

9. Яке з цих тверджень є неправильним:

- а) економічні витрати завжди більші за бухгалтерські;
- б) економічний прибуток завжди менший за бухгалтерський;
- в) нормальний прибуток завжди більший за економічний;
- г) бухгалтерський прибуток може бути меншим за нормальний.

10. Графік галузевого попиту в умовах досконалої конкуренції:

- а) абсолютно еластичний;
- б) має від'ємний нахил;
- в) абсолютно нееластичний;
- г) має позитивний нахил.

11. Яка з наведених ознак характерна тільки для олігополії:

- а) диференційована продукція;
- б) абсолютна взаємозалежність фірм;
- в) наявність бар'єрів до вступу в галузь;
- г) низький рівень еластичності попиту.

12. На відрізок кривої індивідуального пропонування праці, що має від'ємний нахил, переважає:

- а) ефект обсягу випуску;
- б) ефект масштабу;
- в) ефект доходу;
- г) ефект заміни.

13. Якщо виробництво певного товару супроводжується негативними зовнішніми ефектами, то приватні фірми вироблятимуть:

- а) надто багато цього товару за надто високою ціною;
- б) надто мало цього товару за надто низькою ціною;
- в) надто мало товару за надто високою ціною;
- г) надто багато товару за надто низькою ціною.

14. Країна А може виробляти 1 т пшениці або 4 т вугілля з одиниці ресурсів.

Країна Б може виробляти 2 т пшениці або 5 т вугілля з одиниці ресурсів. Тоді:

- а) країна А буде експортувати пшеницю та імпортувати вугілля;

- б) країна А не буде ні експортувати, ні імпортувати пшеницю;
в) країна Б буде експортувати пшеницю та імпортувати вугілля;
г) країна Б не буде ні експортувати, ні імпортувати вугілля.

15. Показником ефективного використання капітальних ресурсів є:

- а) прибуток; в) фондовіддача;
б) рентабельність; г) ресурсомісткість.

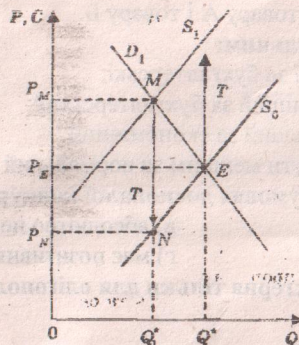
16. У фермера є три поля, на яких він може вирощувати картоплю або пшеницю. Дані про урожайність представлено в таблиці

	Картопля	Пшениця
I поле	600	200
II поле	500	300
III поле	400	200

Дані свідчать, що фермеру вигідно сіяти пшеницю на полях в такому порядку:

- а) I, II, III; в) III, I, II;
б) II, III, I; г) II, I, III.

17. Визначте яке з тверджень є неправильним, щодо графіку «Вплив держави

на рівновагу запровадженням непрямих податків»:

- а) M — нова точка рівноваги після запровадження податку;
б) площа ΔMEN — чисті втрати суспільства внаслідок запровадження податку;
в) площа прямокутника P_NNMP_M — сума податкових надходжень до бюджету;
г) площа трапеції P_NNEP_E — втрати споживача внаслідок запровадження податку.

8. Іваненко поклав до банку 500 тис. грн. на 10 місяців під 16% річних за мови щомісячного нарахування складних відсотків та виплати грошей однією умовою після закінчення означеного терміну. Це свідчить, що через 10 місяців він тримас:

- а) $500\,000 \times (1 + 16/12)^{10}$; в) $500\,000 \times (1 + 10/12)^{16}$;
б) $500\,000 \times (1 + 0,16/12)^{10}$; г) $500\,000 \times (1 + 0,16/10)^{10}$.

9. Уряд, захищаючи інтереси виробників, встановив на ринку досконалої конкуренції мінімальну ціну, що вища за ціну ринкової рівноваги. За інших рівних умов, порівняно із ситуацією невтручання держави в економіку, обсяг продажу:

- а) повинен збільшитися;
б) повинен зменшитися;
в) не зміниться;
г) може як збільшитися, так і зменшитися.

20. Як вплине «чиста» інфляція (ситуація, коли і ціни і дохід ростуть однаковими темпами) на індивідуальний попит споживача?

- а) Збільшить його;
б) Зменшить його;
в) Ніяк;
г) Недостатньо інформації для відповіді на питання.

Рівень 2. Кожна правильна відповідь оцінюється в 2 бали

21. Функція попиту має наступний вид: $Q_d = 2100 - 3P$. За якої ціни цінова еластичність попиту (Ed) складе - 0,75:

- а) 200; б) 300; в) 400; г) 500.

22. Абсолютно конкурентна фірма виробляє 50 тис. пар кросівок в рік при середніх змінних витратах 650 грн.од. і середніх витратах 780 грн.од. За ринкової ціни одної пари взуття в 840 грн.од. фірма отримує прибуток, що рівний (в млн.грн.од.):

- а) 7; б) 9; в) 3; г) 2,7.

23. Про фірму, яка не може впливати на ціну готової продукції, відомі наступні дані: ціна є рівною 6 грн.од., постійні витрати — 12 тис.грн.од., середні постійні витрати — 4 грн.од., середні загальні витрати — 7 грн.од., граничні витрати вдвічі перевищують середні постійні витрати і зростають з ростом випуску. Оптимальна стратегія фірми, що максимізує прибуток:

- а) зупинити виробництво; в) збільшити випуск;
б) не змінювати обсяг випуску; г) зменшити випуск.

24. Розрахуйте, як зміниться ціна товару, якщо уряд призначив дотацію виробникам у 1,5 грн/шт. Функції попиту і пропозиції на цей товар такі: $Q_d = 10 - P$, $Q_s = -5 + 2P$.

- а) зменшиться на 1,5 грн.; в) збільшиться до 6 грн.;
б) зменшиться на 1 грн.; г) зменшиться на 3 грн.

25. Очікується, що темп приросту грошової маси в економіці складе 6 %, а швидкість обігу грошей збільшиться на 1 %. Передбачається, що темп приросту реального обсягу виробництва складе 2 %. Очікуваний темп інфляції буде дорівнювати (в %):

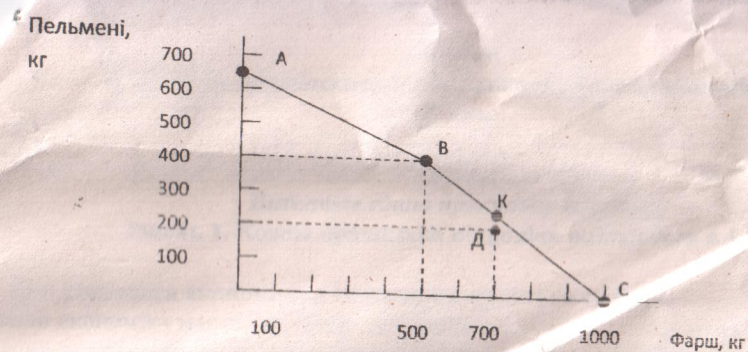
- а) 5; б) 6; в) 7; г) 8.

26. Збільшення доходу споживача з 500 до 650 грн.од. привело до зростання попиту на товар X з 12 до 16,8 одиниць. Цей товар:

- а) неякісний; в) першої необхідності;
б) незалежний; г) розкоші.

На малюнку представлена крива виробничих можливостей м'ясокомбінату.

Визначте, яку кількість фаршу виготовляє м'ясокомбінат одночасно із виробництвом 520 кг пельменів, якщо відомо, що A(0 ф., 650 п.)

- а) 200 кг; б) 240 кг; в) 260 кг; г) 280 кг.

28. Функція корисності споживача $U = 2X \cdot Y$. Доход споживача становить 24 грн., $P_X = 4$ грн., $P_Y = 6$ грн. Оптимальний споживчий кошик складається з:

- а) $2X+3Y$; б) $3X+2Y$; в) $4,5X+1Y$; г) $3Y+1,5X$.

29. Продукція на ринку продається трьома продавцями з такими функціями пропозицій: $Q_1 = 2P - 6$; $Q_2 = 3P - 15$; $Q_3 = 5P$. Чому дорівнює галузева еластичність пропозиції за ціною, за умови, що ціна на ринку дорівнює 4,2 грн.

- а) $e < 1$; б) $1 < e < 2$; в) 2; г) $e > 2$.

30. Реальний ВВП країни у 2006 році становив 625 млрд. грн. Дефлятор ВВП у 2007 році становив 1,2, а номінальний ВВП 780 млрд. грн. Темп економічного зростання становить:

- а) +0,04; б) -0,04; в) +3,8; г) -0,038.

Творче завдання (15 балів)

Обґрунтуйте твердження з економічної точки зору: «Хто сьогодні забуває про конкурентів, того завтра забуває ринок».

III етап XVII Всеукраїнської учнівської олімпіади з економіки 10 клас

Задачі

Задача 1. (до 15 балів)

Фірма діє на ринку досконалої конкуренції. Залежність сумарних витрат від випуску представлена в таблиці:

Добовий випуск, тис. шт.	q	0	1	2	3	4	5	6
Сумарні витрати, тис. руб.	TC	500	620	700	900	1240	1750	2400

На ринку встановилася ціна 400 гр. од.

- Скільки продукції повинна виробляти фірма, щоб досягти максимуму прибутку? Яка буде при цьому прибуток?
- Починаючи з якої ціни, фірма може працювати з прибутком?
- При якій ціні фірмі буде вигідніше припинити виробництво продукції? Розглянути короткостроковий період.

Задача 2. (до 15 балів)

Столярна майстерня випускає столи і стільці. На їх виробництво витрачається відповідно 2,5 і 1 м дошки, а також 0,8 і 0,4 год. робочого часу. Побудувати безліч виробничих можливостей, якщо добові запаси дошки дорівнюють 230 м, а на фабриці працюють 10 робітників по 8 ч. на добу. Знайти оптимальний обсяг виробництва, якщо прибуток від реалізації 1 столу 250 гр. од., а одного стільця 150 гр. од. Чи зміниться щось, якщо прибуток від реалізації одного столу збільшиться до 350 гр. од.?

Задача 3 (до 20 балів)

Багатоповерховий офіс має 156 вікон, які потребують миття 1 раз на місяць. На ринку послуг з миття вікон існує декілька пропозицій. Мийник Ігор мие вікно 1 годину, причому витрачає на миття зовнішньої сторони – 40 хвилин, внутрішньої – 20 хвилин. Він бере за годину праці 50 гривень. Мийник Богдан мие вікно 2 години: ззовні – 90 хвилин; зсередини – 30 хвилин. Вартість години його праці – 25 гривень.

Також існує фірма «Ворскла», яка мие вікна за допомогою спеціального обладнання, використання якого вимагає одноразового внеску на встановлення у розмірі 220 000 грн. та щомісячних платежів по 3 000 грн. на обслуговування та амортизацію.

Розрахуйте витрати на найбільш економічно ефективний варіант миття вікон, враховуючи, що норма дисконтування дорівнює 24% річних.